

Відповідно до п. 97.6 ст. 97 Податкового кодексу України (далі – ПКУ), якщо суми надміру сплачених грошових зобов'язань або суми невідшкодованих податків з відповідного бюджету перевищують суми грошових зобов'язань або податкового боргу перед таким бюджетом, суми перевищення використовуються для погашення грошових зобов'язань або податкового боргу перед іншими бюджетами, а за відсутності таких зобов'язань (боргу) перераховуються у розпорядження такого платника податків.

Органи ДПС при поверненні помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань керуються ст. 43 ПКУ та Порядком інформаційної взаємодії Державної податкової служби України, її територіальних органів, Державної казначейської служби України, її територіальних органів, місцевих фінансових органів у процесі повернення платникам податків помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань та пені, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 11.02.2019 №60 (далі – Порядок №60).

Повернення помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань та пені у випадках, передбачених законодавством, здійснюється виключно на підставі заяви платника податку (крім повернення надміру утриманих (сплачених) сум податку на доходи фізичних осіб, які повертаються територіальним органом ДПС на підставі поданої платником податків податкової декларації за звітний календарний рік за результатами проведення перерахунку його загального річного оподатковуваного доходу), поданої до територіального органу ДПС за місцем адміністрування (обліку) помилково та/або надміру сплаченої суми протягом 1095 днів від дня її виникнення.

Відповідно до абзацу першого п. п. 1 п. 11.17 розд. XI Порядку обліку платників податків і зборів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 №1588 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 22.04.2014 №462) підставою для зняття з обліку у контролюючих органах платників податків, державна реєстрація припинення яких здійснюється згідно із Законом України від 15 травня 2003 року №755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» зі змінами та доповненнями, є надходження відомостей про державну реєстрацію припинення юридичної особи. Дата зняття з обліку відповідає даті закриття останньої інтегрованої картки платника податків або даті отримання відомостей про припинення юридичної особи у разі, якщо на момент отримання таких відомостей були закриті всі інтегровані картки такого платника податків.

Абзацами п'ятим-десятим п. 3 підрозд. 1 розд. II Порядку ведення податковими органами оперативного обліку податків, зборів, платежів та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12.01.2021 №5 (далі – Порядок №5) визначено, що в інформаційній системі інтегровані картки платника (далі – ІКП) закриваються із встановленням дати закриття за умов:

- погашення сум податкового боргу, недоїмки зі сплати єдиного внеску, штрафних санкцій та пені та/або списання сум податкового боргу, штрафних санкцій та пені;
- повернення платнику помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань та/або списання до бюджетів за заявою платника;
- повернення платнику помилково та/або надміру сплачених коштів єдиного внеску та/або списання до фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування за заявою платника;
- відсутності розстрочених (відстрочених) грошових зобов'язань, податкового боргу або іншої заборгованості, контроль за справлянням якої покладено на податкові органи, яка може бути розстрочена (відстрочена) згідно з чинним законодавством, не погашених на дату закриття ІКП;
- повноти відображення в ІКП результатів контрольно-перевірочної роботи.

При цьому згідно з абзацом дев'ятнадцятим п. 3 підрозд. 1 розд. II Порядку №5 після припинення юридичної особи чи підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця на підставі судового рішення та/або після проведення державним реєстратором спрощеної процедури державної реєстрації припинення юридичної особи, припинення юридичної особи

за принципом мовчазної згоди помилково та/або надміру сплачені грошові зобов'язання та кошти єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (у разі відсутності заяви платника податків про їх повернення) списуються до бюджетів та до фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування за рішенням керівника (заступника керівника або уповноваженої особи) податкового органу або особи, яка виконує його обов'язки, з накладанням кваліфікованого електронного підпису.

Отже, повернення органами ДПС сум надміру сплачених грошових зобов'язань платнику податків, що ліквідується, можливе у період, що передує зняттю з обліку у контролюючих органах, та виключно на підставі заяви платника податків.